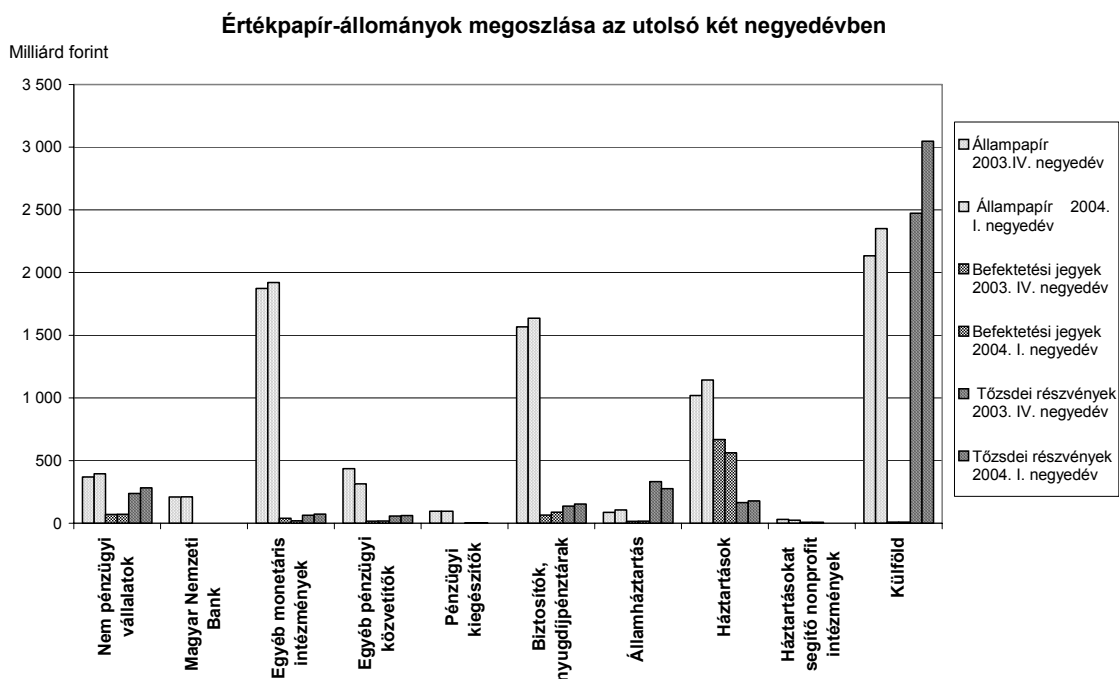

Budapest, 2004. május 21.

Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása 2004. I. negyedév¹

Az I. negyedévben az állampapírpiacon nem történtek lényeges változások. A pénzügyi vállalatok részesedése a forgalomban lévő állampapír-állományban – elsősorban az egyéb pénzügyi közvetítők súlyának folyamatos visszaesése miatt – csökkent legnagyobb mértékben. A lakossági befektetők, illetve a nem-rezidensek ezzel szemben jelentősen növelték állampapír-befektetéseiket, amelynek hatására e szektorok tulajdonában lévő állomány az eddigi legmagasabb szintre emelkedett, állampapírpiacon súlyuk pedig tovább nőtt. A tőzsdei részvények esetében a piaci szereplők többsége ellentétesen viselkedett, mint 2003 utolsó negyedében. A nem-rezidensek jelentős mennyiségű tőzsdei részvényt vásároltak, s rajtuk kívül még a nem pénzügyi vállalatok léptek fel vevőként. Ezeket a vásárlásokat az államháztartás nagyértékű részvényeladása, illetve egy részvénytársaság jelentős tőkeemelése következtében megnövekedett részvénytartalékai tették lehetővé. A negyedév során csökkent a befektetési jegyek piaci értéken számított forgalomban lévő állománya, az előző negyedévekhez hasonlóan a háztartások szektorában figyelhető meg jelentős visszaesés.

Ettől a negyedévtől kezdve az internetes idősorok között megtalálhatók – a tőzsdei részvényekhez hasonlóan – az állampapírok, illetve a befektetési jegyek állományváltozásának összetevőkre bontását bemutató táblák is.

¹ Az állományi adatok mindig a negyedév végére vonatkoznak.

Állampapírok

Az **állampapírok**² piaci értéken számított állománya 2004. I. negyedévében 8196,7 milliárd forintra (4,8%-kal) emelkedett. Ezt a növekedést egyrészt az államkötvények állományának 4,1 százalékpontos, másrészt a kincstárjegyek állományának 6,8 százalékpontos emelkedése okozta. Az emelkedés döntően (79%-ban) a nettó kibocsátásokból származott (amelynek hatása 296,6 milliárd forint volt), míg az állampapírok árfolyamának emelkedése 78,1 milliárd forinttal növelte a forgalomban lévő állomány piaci értékét.

A **háztartások** tulajdonában lévő állampapírok piaci értéke közel 124 milliárd forinttal emelkedett, amely nagymértékben a lakossági befektetők tényleges vásárlásának (119,1 milliárd forint értékben) tulajdonítható. A háztartások állampapírpiaci részaránya 2004. I. negyedév végére így 0,9 százalékponttal, 13,9%-ra nőtt.

A **külföldi befektetők** (nem-rezidensek) az I. negyedévben nettó állampapír vásárlók voltak 187,4 milliárd forint értékben, miközben portfóliójukon 28,8 milliárd forint nagyságú árfolyamnyerséget értek el. Mindezek eredményeként a nem-rezidensek tulajdonában lévő állomány – az előző negyedéves csökkenést követően – ismét jelentősen, 216,2 milliárd forinttal emelkedett, így a szektor súlya a forgalomban lévő összes állampapír-állományban a negyedév végére 27,3%-ról 28,7%-ra nőtt. A külföldiek birtokában lévő államkötvény-állomány 153 milliárd forintos emelkedése mellett, 63 milliárd forinttal nőtt a szektor tulajdonában lévő rövid lejáratú állampapírok piaci értéken számított állománya is.

A **pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állomány árfolyam-értéken számított nagysága lényegében nem változott az I. negyedévben, jóllehet a szektor 41,5 milliárd forint értékben nettó eladó volt a negyedév során. A szektor tulajdonában lévő állomány csökkenését ugyanakkor ellensúlyozta a meglévő portfólióval elért közel 40 milliárd forintos árfolyamnyereség. A pénzügyi vállalatok állampapírpiaci súlya 53,4%-ról 51,0%-ra mérséklődött. Az egyéb pénzügyi közvetítők – előző két negyedévi csökkenést követően – ismét jelentősen, 119,7 milliárd forinttal csökkentették állományukat, amelynek hatására állampapírpiaci súlyuk is mérséklődött 5,6 %-ról 3,8 %-ra. Az egyéb monetáris intézmények 47,1 milliárd forinttal növelték állampapír-állományukat (amely közel azonos arányban köszönhető a tényleges vásárlásnak, az árfolyamnyereségnek, illetve egy intézmény e szektorba sorolásának), ennek ellenére részesedésük 0,6 százalékponttal mérséklődött. A pénzügyi szektort alkotó többi alszektor állampapír-állománya kismértékben gyarapodott.

A **nem pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állampapírok állománya az I. negyedév végére a tranzakciók révén 21 milliárd forinttal, az árfolyamnyereséggel együttvéve pedig 24,8 milliárd forinttal emelkedett. A szektor részesedése a forgalomban lévő állampapírokból 0,1 százalékponttal nőtt.

Az **államháztartás** részesedése, a helyi önkormányzatok birtokában lévő állomány 20,7 milliárd forintos emelkedésének hatására, március végén 0,2 százalékponttal volt magasabb a három hónappal korábbinál.

² A sajtóközleményben az állampapírok közé soroljuk a hazai kibocsátású, forintban denominált államkötvényeket, a kincstárjegyeket és az MNB által kibocsátott forintkötvényeket.

Állampapírok tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	százalék						
	Állampapírok összesen						
	2002		2003				2004
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	5,7	4,6	4,6	4,5	4,3	4,7	4,8
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	2,8	2,6	2,4	2,3	2,2	2,7	2,6
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	22,0	21,8	24,7	24,5	23,5	24,0	23,4
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	9,0	8,5	7,0	8,3	7,4	5,6	3,8
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	19,3	18,9	18,7	19,0	19,4	20,0	20,0
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	54,4	53,1	54,1	55,3	53,7	53,4	51,0
Központi kormányzat (S. 1311)	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	1,7	1,1	1,2	1,2	0,8	0,7	0,9
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	1,8	1,3	1,6	1,6	1,2	1,1	1,3
Háztartások (S. 14)	14,3	13,5	11,7	11,3	11,6	13,0	13,9
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	23,4	27,0	27,5	27,0	28,8	27,3	28,7
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tőzsdei részvények

A **tőzsdei részvények állománya** piaci értéken – a IV. negyedévi 135,7 milliárd forintot emelkedés után – az I. negyedévben 600,3 milliárd forinttal (17,3%-kal) tovább nőtt, s március végén 4070,4 milliárd forintot tett ki. Az emelkedés túlnyomórészt (93%-ban) a papírok árfolyamának növekedéséből származott (amelynek hatása 559,0 milliárd forint volt). A tőzsdei részvények kapitalizációja 41,4 milliárd forinttal nőtt egy cég tőkeemeléséből adódóan, míg egy részvénytársaságot kivezettek a tőzsdéről, de az alig észrevehetően – 0,2 milliárd forinttal – csökkentette a tőzsdei kapitalizációt.

A **háztartások** részvényeladása – szemben az előző negyedévvel – ismét meghaladta a vásárlások értékét, mégpedig 18,9 milliárd forinttal. A háztartásoknak ezzel egyidejűleg 29,7 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett a tőzsdei részvényeken, így részvényállományuk összességében 10,8 milliárd forinttal nőtt. Március végén a tőzsdei részvényeknek már csak 4,3%-a volt közvetlenül a háztartások tulajdonában, ami 0,5 százalékponttal alacsonyabb az év végi részesedésnél.

A **külföldi befektetők** (nem-rezidensek) az I. negyedévben – szemben az előző negyedévvel – újból nettó részvényvásárlók voltak, mégpedig 136 milliárd forint értékben. Ráadásul a nem-rezidensek tulajdonában lévő tőzsdei részvényeken 437,3 milliárd forint árfolyamnyereség keletkezett. Ezek együttes hatására 573,7 milliárd forinttal emelkedett a külföldiek részvényállománya, relatív súlyuk pedig 3,6 százalékponttal nőtt, s így 74,9%-ot tett ki március végén.

A **pénzügyi vállalatok** – ellentétben az előző negyedévvel – nettó eladók voltak a tőzsdei részvények piacán, összességében 22,5 milliárd forint értékben. Ugyanakkor számottevő, 52,2 milliárd forint árfolyamnyereségük keletkezett. Így a pénzügyi vállalatok tőzsdei részvényállománya összességében 29,7 milliárd forinttal nőtt, részesedésük viszont 0,4 százalékponttal, 7,1%-ra csökkent.

A **nem pénzügyi vállalatok** 26,7 milliárd forint értékben nettó részvényvásárlók voltak, s ezzel párhuzamosan 17,1 milliárd forint árfolyamnyereségük is keletkezett. Összességében a tőzsdei részvényállományuk 43,7 milliárd forinttal emelkedett, részesedésük azonban nem változott, 6,9% volt a negyedév végén.

Az **államháztartás** 80,4 milliárd forint értékben adott el tőzsdei részvényeket. Ezzel egyidejűleg 22,6 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett, így összességében 57,8 milliárd forinttal csökkent a tulajdonában lévő állomány. Az államháztartás részaránya jelentősen, 2,8 százalékponttal esett vissza, a szektor tőzsdei részvények 6,8%-ával rendelkezett március végén.

Tőzsdén jegyzett részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	Tőzsdén jegyzett részvények							százalék
	2002		2003				2004	
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	
	negyedév							
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	6.9	7.3	7.5	7.2	7.1	6.9	6.9	
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	2.0	1.8	1.9	1.7	1.8	1.9	1.8	
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1.5	1.7	1.8	1.7	1.4	1.7	1.5	
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	3.5	3.7	4.0	4.0	3.8	3.9	3.8	
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	6.9	7.3	7.7	7.4	7.1	7.5	7.1	
Központi kormányzat (S. 1311)	7.7	7.5	7.4	7.5	8.1	8.9	6.1	
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0.7	0.7	0.8	0.7	0.7	0.7	0.7	
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Államháztartás összesen (S. 13)	8.3	8.2	8.2	8.2	8.8	9.6	6.8	
Háztartások (S. 14)	5.7	5.5	5.5	5.1	4.4	4.8	4.3	
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	72.1	71.8	71.0	72.1	72.6	71.3	74.9	
Összes állomány	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

Befektetési jegyek

A befektetési jegyek állománya nettó eszközértéken az I. negyedévben 894,1 milliárd forintról 795,3 milliárd forintra (11,0%-kal) csökkent. A visszaesést szinte kizárólag a forgalomban lévő befektetési jegyek egy részének visszaváltása okozta, amelynek hatása piaci értéken 99,7 milliárd forint volt. Az egyes tulajdonosi szektorok részesedésében az előző negyedévhez képest kisebb elmozdulások történtek.

A **háztartások** tulajdonában lévő befektetési jegyek állománya – az előző időszakban is megfigyelhető tendenciát folytatva – az év végi adatokhoz képest, piaci értéken 105,9 milliárd forinttal esett vissza, így az összes állományban való részesedésük 4 százalékponttal csökkent.

A **pénzügyi vállalatoknál** ebben a negyedévben összességében kismértékű növekedés (5,7 milliárd forint) következett be. A biztosítók, nyugdíjpénztárak szektoránál lévő állomány jelentős mértékben, 22,9 milliárd forinttal emelkedett, amelynek hatására részesedésük a forgalomban lévő befektetési jegyekből 3,8 százalékponttal lett nagyobb. Ezzel szemben az egyéb monetáris intézményeknél lévő állomány 19,8 milliárd forinttal esett vissza. Kismértékben – 2,5 milliárd forinttal – nőtt az egyéb pénzügyi közvetítők birtokában lévő jegyek piaci értéke. A legnagyobb, közel 1 milliárd forintos árfolyamnyereséget a pénzügyi vállalatok, közülük pedig a biztosítók és nyugdíjpénztárak érték el.

A **nem pénzügyi vállalatok** befektetéseinek értéke március végére 1,1 milliárd forinttal növekedett, így részesedésük 7,9%-ról 9%-ra emelkedett.

Az **államháztartás** szektorában enyhe emelkedés figyelhető meg, az előző negyedévhez képest 0,6 milliárd forinttal nőtt a szektor tulajdonában lévő állomány.

A befektetési jegyek nettó eszközértékének tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

	Befektetési jegyek							százalék
	2002		2003				2004	
	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	
	negyedév							
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	7.0	8.5	10.3	9.3	9.0	7.9	9.0	
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	2.6	2.7	3.3	3.5	3.9	4.5	2.5	
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1.1	1.3	1.5	1.6	1.5	1.9	2.4	
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2	0.1	0.1	
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	4.9	5.0	4.4	5.1	5.8	7.4	11.2	
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	8.9	9.3	9.6	10.5	11.5	13.8	16.2	
Központi kormányzat (S. 1311)	0.2	0.1	0.2	0.3	0.2	0.1	0.1	
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	2.6	1.7	2.4	2.1	2.3	1.7	2.0	
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Államháztartás összesen (S. 13)	2.8	1.8	2.6	2.4	2.5	1.8	2.1	
Háztartások (S. 14)	78.8	77.9	75.7	76.0	75.4	74.7	70.7	
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	1.5	1.4	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	1.1	1.0	1.0	1.0	0.8	0.9	1.1	
Összes állomány	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

1. A nemzetközi módszertani előírásokkal (ESA '95, SNA '93) összhangban a befektetési jegyek esetében tranzakciónak tekintjük a forgalomban (illetve az egyes szektorok tulajdonában) lévő jegyek darabszámának változása mellett, a tulajdonosi jövedelmek (kamat, osztalék, bérleti díj, stb.) újrabefektetését (tőkésítését) is.
2. A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
3. Az állományi adatokat tartalmazó táblák megtalálhatók az MNB honlapján a Statisztika/Statisztikai adatok, idősorok/ VIII. Értékpapírok címszó alatt (www.mnb.hu).
4. A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY